

Gatyrçyogly Mämmet paşa

Category: Kitapcy,Taryhy şahslar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Gatyrçyogly Mämmet paşa GATYRÇYOGLY MÄMMET PAŞA

Garakçylykdan Garaman iliniň häkimligine çenli beýgelen we zannyýaman asylara (jenaýatkärlere) garşy göreşýän goşunlaryň serdary bolan Gatyrçyogly Mämmet paşa garadangaýtmaz batyrlygy bilen bir hatarda iñňän akyl-paýhasly, ederini bilyän we çalt oýlanyp çalt netije çykaryp bilyän wezir bolupdyr.

Gatyrçyogly Mämmet paşa Krit adasyny eýelemekde görkezen gahrymançylygy dillere dessan bolupdyr.

Kandiýe galasynyň gabawnda Köprülizada Fazyl Ahmet paşa töwerektdäki belent gerişli daglara göz aýlap, Gatyrçyogly Mämmet bege:

- Paşa gardaş, bu daglar ne ajap garaşanyňa degýän daglar! – diýip, onuň birmahallar garakçy bolandygyny ýatladanda, Mämmet paşa baş weziriň näme diýjek bolýanyna düşünip, şobada:
- Paşa hezretleri, dogry, ajap daglardyr bu daglardyr, emma bu daglardan kerwen ötmez – diýipdir.

Gatyrçyogly Mämmet paşa 1655-nji ýylda Kaptanyderýa (admiral) Zurnazen Mustapa paşanyň serkerdeligindäki ýörişe gatnaşýar. Ol şonda osmanly türkmen flotiliýasynyň wenesiýa flotiliýasyna garşy söweşlerde görkezen gahrymançylygy patyşanyň öwgüsine mynasyp bolupdyr.

Gatyrçyogly şol ýıldan soň Garaman begleriniň begi bolup birnäçe ýyllap Krit adasynda gulluk edipdir.

Krite kömege barýan gämileriň duşmanyň hüjümine uçramagy çetin galalaryň biri bolan Kandiýäni gabawndaky güýçleri kyn ýagdaýa düşürüýär. Pursatdan peýdalanmak islän wenesiýalylaryň garşylyklaýyn hüjümi Serdar Däli Hüseýin paşanuň we Gatyrçyogly Mämmet paşanyň tagallasy bilen şowsuzluga uçradylýar. (Rebiülahyr 1067 / yanwar 1657).

Belli bir müddetden soň wenesiýalylar Hanýany yzyna gaýdyp almak üçin adanyň alkymyna çenli gelýärler. Serdar Towukçy Mustapa paşanyň ýolbaşçylygyndaky goşunyň esasy adamlarynyň

biri hökmünde Gatyrçyohly wenesiyálylara garşıy deñsiz-taýsyz gahrymançylyk görkezipdir.

1667-nji ýylyň 21-nji sentýabrynda Kandiýe gabawnda görkezen gahrymançylygy mynasybetlu Anadoly begleriniň begi wezipesine bellenipdir. Emma ol galanyň öñünde dowam eden söweşleriň birinde wepat bolupdyr. (Rejep aýynyň 13-i 1079 / 17.12.1668).

09.03.2019 ý.

Ryza Tekin UGUREL. Taryhy şahslar